

Αντιμετώπιση της
Κλιματικής Αλλαγής:
Διεθνής- Ενωσιακή
και Εθνική
Νομοθεσία

Αγγελική Καλλία

Δρ. Νομικής, Δικηγόρος
Εμπειρογνώμων Ενωσιακού
Δικαίου Περιβάλλοντος

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και
Χανίων, Ρέθυμνο 9.6.2017

Δομή Εισήγησης

1. Η κλιματική αλλαγή
2. Διεθνές Θεσμικό Πλαίσιο
3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο
4. Συμπεράσματα - Προοπτικές

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

1. Η Κλιματική Αλλαγή

- **Αύξηση θερμοκρασίας** του πλανήτη κατά 1° Κελσίου
- **Άνοδος στάθμης θαλασσών** από την τήξη πολικών πάγων
- Εμφάνιση **ακραίων καιρικών φαινομένων**: καταιγίδες – πλημμύρες - ξηρασία

Κλιματική Αλλαγή: Επιπτώσεις

- Οικοσυστήματα – **Βιοποικιλότητα**
- **Υδατικοί Πόροι**
- Δημόσια **Υγεία**
- **Βιομηχανία - Τουρισμός**
- **Γεωργικές καλλιέργειες**
- Παραγωγή **τροφίμων**
- **Υποδομές – Μεταφορές**

Πώς προκαλείται?

Αέρια θερμοκηπίου:

Διοξείδιο του άνθρακα (CO₂),

Μεθάνιο (CH₄),

Οξείδιο νατρίου (N₂O),

Υδροφθοράνθρακες (HFC),

Υπερφθοράνθρακες (PFC),

Εξαφθοριούχο θείο (SF₆)

Ανθρώπινη δραστηριότητα:

- Παραγωγή ενέργειας
- Βιομηχανική δραστηριότητα
- Μεταφορές

2. Διεθνές Θεσμικό Πλαίσιο

- Ο.Η.Ε. **Διεθνής Σύμβαση** για την Κλιματική Αλλαγή, **1992** Ρίο (σήμερα 197 χώρες)
- **Πρωτόκολλο του Κυότο**: σε ισχύ **2005**:
148 κράτη

μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
5% κάτω του επιπέδου του 1990
το διάστημα από 2008-**2012**

Ε.Εν. μείωση 8%

Στόχος Διεθνούς Κοινότητας

Αλλαγή του Αναπτυξιακού Μοντέλου

σε

Βιώσιμη Οικονομία

Χαμηλών ή Μηδενικών Εκπομπών Άνθρακα

με

- Χρήση της σύγχρονης **Τεχνολογίας**
- **Βοήθεια στις Αναπτυσσόμενες χώρες**

Μέτρα Πρωτοκόλλου Κυότο

Εθνικές πολιτικές – Μέτρα

- **Εμπόριο Εκπομπών** Αερίων Θερμοκηπίου
- **Από κοινού Εφαρμογή:** κοινά προγράμματα μεταξύ αν. χωρών (joint implementation)
- **Μηχανισμός Καθαρής Ανάπτυξης** (Clean Development Mechanism) προγράμματα μεταξύ αν. και ανπτσ. χωρών

Μέτρα ΟΗΕ: Ίδρυση IPCC

Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή ιδρύεται το 1988 με 195 μέλη

*Στον Παγκόσμιο Οργανισμό
Μετεωρολογίας του*

Προγράμματος του ΟΗΕ για το Περιβάλλον
UNEP

Intergovernmental Panel for Climate Change (IPCC)

Επιστημονικές εκτιμήσεις για την κλιματική αλλαγή

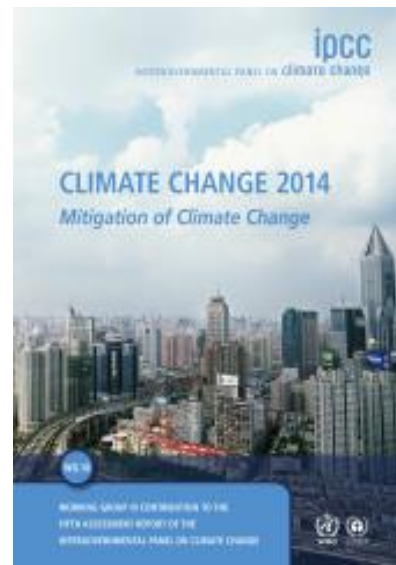
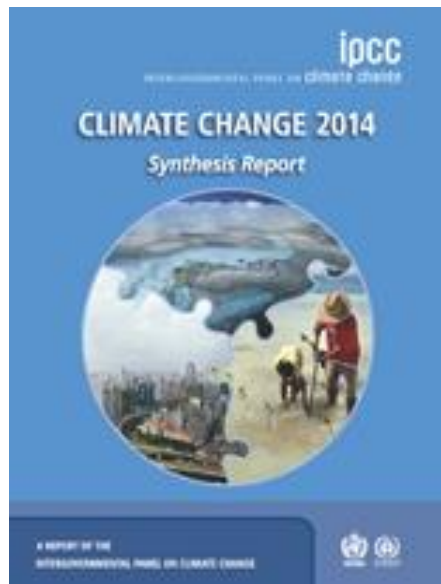
Συμμετοχή επιστημόνων από όλο τον κόσμο

Συνεργασία καταξιωμένων **Πανεπιστημίων**

Τροφοδότηση policy makers με **Δεδομένα** για λήψη αποφάσεων

Intergovernmental Panel for Climate Change (IPCC)

Εκθέσεις

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

Μετὰ Κυότο ετήσιοι Σύνοδοι

- **Ντόχα 2012:**

Μείωση εκπομπών 2013- 2020

Ε.Εν. 20% έως 2020 Στόχος: 20/20/20

- **Βαρσοβία 2013**

- **Λίμα 2014**

- **Παρίσι: 2015: Νέα Συμφωνία** θα τεθεί σε
ισχύ το 2020

Συμφωνία Παρισιού 2015

- Οικουμενική νομικά δεσμευτική Συμφωνία
- Υπογραφή: Απρίλιος 2016
- Κυρώθηκε από Ε.Εν. Οκτώβριο 2016
Σήμερα: **148 χώρες**

- Δέσμευση βοήθειας προς **αναπτυσσόμενες χώρες**

Συμφωνία Παρισιού 2015

- Στόχος: Περιορισμός ανόδου θερμοκρασίας κάτω από **2° Κελσίου** σε σχέση με την **προβιομηχανική περίοδο Ε.Εν. έως το 2030**
- **40%** μείωση εκπομπών (1990)
- **27%** βελτίωση ενεργειακής απόδοσης
- **27%** κατανάλωση ενέργειας από ΑΠΕ

Συμφωνία Παρισιού 2015

Ε. Ενωση έως 2050

80% μείωση εκπομπών
αερίων θερμοκηπίου (1990)

Στο μέλλον?

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

- Σύμβαση για το κλίμα **ΟΗΕ**:
Απόφαση Ε.Ε. 94/69
- Κύρωση Πρωτοκόλλου **Κυότο**:
Οδηγία 2003/87 θέσπιση συστήματος
εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
(Τροπ.: 2004/101, 2008/101, 2009/29,
2009/30)

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Κύρωση Σύμβασης **ΟΗΕ**: Ν. 2205/1994
- Κύρωση Πρωτ. **Κυότο**: Ν. 3017/2002
- Ενσωμάτωση Οδηγιών Κυότο:
ΚΥΑ 54409/2632/2004 και 9267/468/2007
- ΚΥΑ 57495/2959/Ε103/2010:
Οδηγίες 2008/101 και 2009/29
επέκταση στις **αερομεταφορές**

3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

- Προώθηση παραγωγής Ηλεκ. Ενέργειας από **ΑΠΕ** Οδηγίες 2001/77, 2003/30, 2009/28
- **ΑΠΕ** Ν. 3851/2010, Ν. 4062/2012, Ν. 4414/2016, Ν. 4447/2016
- ΚΥΑ 2008 **Ειδικό Χωροταξικό** για ΑΠΕ)

3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

- **Ενεργειακή απόδοση κτιρίων** Οδηγία 2002/91
- Ν. 3661/1008 τροπ. Ν. 3851/2010 και ΚΥΑ 5825/2010 **ΚΑΕΚ**

3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

- Χρήση **βιοκαυσίμων** ή άλλων ανανεώσιμων καυσίμων:
Οδηγίες 2003/30, 2009/28
- Ν. 3423/2005, Ν. 4062/2012

3. Ενωσιακό – Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

- **Αποθήκευση Διοξ. του άνθρακα** σε γεωλογικούς σχηματισμούς Οδηγία 2009/31
- ΚΥΑ 48416/2037/Ε103/2011

ΕΘΝΙΚΟΙ αρμόδιοι Φορείς

- ΥΠΠΕΝ: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- ΕΜΠ: Σχολή Χημικών Μηχανικών
- Συνεργασία με λοιπά Υπουργεία
- Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Εθνική Στρατηγική 2016

Το ΥΠΕΝ

**Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή
στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)**

- Αξιολογείται – Αναθεωρείται ανά **10ετία**
- Συγκεκριμενοποιείται με **αποφάσεις
του ΥΠ. ΠΕΝ**

N. 4410/2016 άρθρα 42-45

Κύρωση 1^{ης} Εθνικής Στρατηγικής

ΕΘΝΙΚΟ Συμβούλιο

Για την προσαρμογή στην Κλιματική αλλαγή
θα συσταθεί ΕΣΠ

με απόφαση υπουργού ΠΕΝ
Γνωμοδοτικό Όργανο

Συν αρμόδια Υπουργεία
ΜΚΟ

Εμπειρογνώμονες
ΚΕΔΕ

Ένωση Περιφερειών Ελλάδας
Σύνδεσμος Ελληνικών Επιχειρήσεων

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

Περιφερειακά Σχέδια

Για την προσαρμογή στην Κλιματική αλλαγή
Εκπονούνται από τις **Περιφέρειες**

ΠεΣΠΚΑ

Εγκρίνεται με απόφαση **Περιφερειακού
Συμβουλίου**

Εισήγηση Δι.ΠΕ.ΧΩ.Σ Περιφέρειας

Αναμένεται να ολοκληρωθούν
μέσα του **2018**

Περιφερειακά Σχέδια (ΠεΣΠΚΑ)

Προσδιορίζουν – Ιεραρχούν
Μέτρα και Δράσεις Προσαρμογής

Αξιολογούνται - Αναθεωρούνται ανά 7ετία

Περιφερειακά Σχέδια (ΠεΣΠΚΑ)

Περιλαμβάνουν στοιχεία:

- ο **Φυσικο-Ανθρωπογενές περιβάλλον**
- ο **Αναμενόμενες Κλιματικές μεταβολές**
- ο **Άμεσες – Μακροπρόθεσμες Επιπτώσεις**
- ο **Πρόταση Μέτρων- Δράσεις και Κοστολόγηση αυτών**
- ο **Έλεγχος συμβατότητας με άλλα Περιφερειακά Σχέδια**

Συντονισμός Περιφερειακών Σχεδίων

Και δράσεων των Περιφερειών θα γίνει από:

1. ΕΜΠ: Τμ. Χημικών Μηχανικών
2. Ακαδημία Αθηνών: Ιατροβιολογικό Εργαστήριο
3. Τράπεζα της Ελλάδας

Μέσω χρηματοδότησης προγράμματος
LIFE 2014 -2020

Αναμένεται η έγκριση

4. Συμπεράσματα - Προοπτικές

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

4.1. Κλιματική αλλαγή συνδέεται με το **σύνολο της** **Περιβαλλοντικής** **νομοθεσίας**

Σύνδεση με την Περιβαλλοντική Νομοθεσία

1. Προστασία Βιοποικιλότητας
2. Προστασία και ορθολογική διαχείριση υδάτων
3. Αντιμετώπιση Πλημμυρών
4. Αντιμετώπιση λειψυδρίας
5. Διαχείριση Αποβλήτων
6. Περιβαλλοντική ζημία «ο ρυπαίνων πληρώνει»
7. Πρόσβαση στην Περιβαλλοντική Πληροφόρηση

4.2. Εφαρμογή Νομοθεσίας

Ανάγκη Εφαρμογής της
Ενωσιακής και Εθνικής
Περιβαλλοντικής νομοθεσίας

Σημαντική Συμβολή του προγράμματος

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

4.3. Νομολογία

ΣΤΕ Ολ. 2499/2012

*Ανεμογεννήτριες σε Αναδασωτέα Περιοχή
στη Βοιωτία*

4.4. Χρηματοδότηση Ε. Εν. Πολιτικής για το κλίμα

2014- 2020

20% του συνολικού προϋπολογισμού
180 δις ΕΥΡΩ

4.5. Περιφέρεια Κρήτης

Συνεργασία με ΥΠΠΕΝ
και άμεσα εμπλεκόμενων Φορέων
Στην Εκπόνηση Ολοκληρωμένου
Περιφερειακού Σχεδίου για
Προσαρμογή στην Κλιματική αλλαγή

ΥΠΑΠ 11258/2017, ΦΕΚ 873/Β/6.3.2017

4.6. Υπέρβαση

«Δεν μπορούμε να λύσουμε τα προβλήματα
χρησιμοποιώντας τον ίδιο τρόπο σκέψης
με αυτόν που είχαμε
όταν τα δημιουργήσαμε»

Albert Einstein

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017

Σας Ευχαριστώ
info@kallialaw.gr
www.kallialaw.gr

Δικηγορικοί Σύλλογοι Ρεθύμνου και Χανίων,
Ρέθυμνο 9.6.2017